

Yer Şekilleri — Deneme

KPSS AI Coach · 03.08.2026 · 10 soru

1. Türkiye'nin en yüksek dağı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Erciyes Dağı
- B) Kaçkar Dağı
- C) Ağrı Dağı
- D) Uludağ
- E) Süphan Dağı

2. Türkiye sınırları içinde doğup denize dökülen en uzun akarsu hangisidir?

- A) Fırat
- B) Dicle
- C) Sakarya
- D) Yeşilırmak
- E) Kızılırmak

I. Rüzgârın kurak ve yarı kurak bölgelerde biriktirdiği kum tepelerine verilen addır. II. Akarsu aşındırmasıyla yatağın derine doğru kazılması sonucu oluşur. III. Geniş, U profilili olması buzul aşındırmasının ayırt edici sonuçlarındandır.

3. Yukarıdakilerden hangileri yer şekillerinin oluşumunda dış kuvvetlerin etkisine örnek gösterilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

Doğu Çin'de yer alan Çin Danxiası, kırmızı kumtaşından oluşan ve dik uçurumlarla karakterize edilen bir yer şeklidir. Bu alan Ağustos 2010'da Dünya Mirası ilan edilmiştir.

4. Buna göre Çin Danxiası ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Aşınım sonucunda gelişen bir yeryüzü şekli olduğuna
- B) Yaygın olarak bazalt tabakalarından oluştuğuna
- C) Genç volkanik konilerin bulunduğu
- D) Topografyanın tamamen düz olduğu bir alanda yer aldığına
- E) Karstik çözünmeyle oluştuğuna

I. Everglades Ulusal Parkı, geniş bataklık alanlarıyla tanınır. II. Yosemite Vadisi, buzul şekillerinin belirgin olduğu bir alandır. III. Danxia yer şekilleri, kırmızı kumtaşı üzerinde gelişen dik yamaçlı bir manzarayı temsil eder.

5. Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Yeryüzü şekilleri, oluşumlarında farklı dış kuvvetlerin ve kayaç özelliklerinin etkisini birlikte yansıtabilir.
- B) Bütün doğal alanlar aynı kökenli yer şekillerinden oluşur.
- C) Kayaç türü, yer şekillerinin görünümünü hiçbir biçimde etkilemez.
- D) Buzul etkisi görülen vadiler yalnızca kıyı kuşağında oluşur.
- E) Kırmızı renkli kayaçlar her zaman tek başına plato oluşturur.

6. I. Çin Danxiası, kırmızı kumtaşı üzerinde gelişen bir yer şekilleri manzarasıdır. II. Çin Danxiası, dik uçurumlarla karakterize edilir. III. Çin Danxiası, Ağustos 2010'da Dünya Mirası ilan edilmiştir.

Yukarıdakilerden hangileri Çin Danxiası için doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

II. ve III. jeolojik zamanlarda oluşan bazı yer şekilleri arasında, kırmızı renkteki kayaçlar üzerinde gelişen ve dik yamaçlarıyla dikkat çeken bir örnek vardır. Bu örnek, Ağustos 2010'da Dünya Mirası ilan edilmiştir.

7. Buna göre söz konusu yer şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çin Danxiası
- B) Kumul
- C) Kıvrım dağları
- D) Fay hattı
- E) Everest Tepesi

8. "“kırmızı kumtaşından oluşan”" ifadesiyle başlayan, dik uçurumlarla ayırt edilen ve Ağustos 2010'da Dünya Mirası ilan edilen yer şekilleri topluluğu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Danxia yer şekilleri
- B) Karst topoğrafyası
- C) Peribacaları
- D) Mantar kaya
- E) Kumul

Everest Tepesi'nin 8.850 metre yükseklikte olması, büyük yükselti farklarının bulunduğu dağlık alanları düşündürmektedir. Buna karşılık dağlarda yaşayan nüfus oranı genel olarak düşüktür.

9. Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A)** Dağlık alanlarda yükselti arttıkça sıcaklık değişimi önemsiz hâle gelir.
- B)** Dağlık alanlarda nüfus yoğunluğu her zaman kara alanlarının ortalamasından yüksektir.
- C)** Dağlar, çok yüksek yükseltilere ulaşabilen yer şekilleridir.
- D)** Bütün kıtaların en yüksek noktaları deniz kıyısındadır.
- E)** Dağlık bölgelerde yaşayanların oranı dünya nüfusunun çoğunluğunu oluşturur.

Kurak ve yarı kurak bir bölgede, rüzgârın taşıdığı ince malzeme birikerek çok sayıda kum tepeciği oluşturmuştur. Bölgede yaşayanlar bu birikim şekillerine özel bir ad vermektedir.

10. Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A)** Kumul oluştuğu
- B)** Orojenez gerçekleştiği
- C)** Fay hattı geliştiği
- D)** Volkanik dağ oluştuğu
- E)** Karstik çözünme baskın olduğu

Cevap Anahtarı

1. C

2. E

3. E

4. A

5. A

6. E

7. A

8. A

9. C

10. A

Çözümler

1. Türkiye'nin en yüksek dağı Doğu Anadolu'daki Ağrı Dağı'dır.
2. Türkiye sınırları içinde doğup denize dökülen en uzun akarsu Kızılırmak'tır.
3. Üç öncül de dış kuvvetlerle oluşan yer şekillerine ilişkindir. I numarada rüzgâr biriktirmesi, II numarada akarsu aşındırması, III numarada ise buzul aşındırması verilmiştir. Güçlü çeldirici I ve II seçeneği, buzul etkisini dışarıda bıraktığı için eksiktir.
4. Çin Danxiası'nın kırmızı kumtaşı'ndan oluşması ve dik uçurumlarla belirginleşmesi, onun birikim değil aşınım kökenli bir yer şekli olduğunu gösterir. En güçlü çeldirici B'dir; bazalt da gerçek bir kayadır, ancak kartta Çin Danxiası'nın temel kayaç türü olarak verilmemiştir.
5. Everglades'in bataklık niteliği, Yosemite Vadisi'nin buzul şekilleri ve Danxia'nın kırmızı kumtaşı üzerinde gelişen dik yamaçlı yapısı birlikte değerlendirildiğinde, yer şekillerinin farklı oluşum süreçleri ve kayaç özellikleriyle biçimlenebildiği sonucu çıkarılabilir. En güçlü çeldirici C'dir; çünkü Danxia örneği kayaç türünün yer şeklinin görünümünü etkilediğini açıkça gösterir, dolayısıyla bu genelleme yanlıştır.
6. I, II ve III numaralı yargıların üçü de onaylı kaynaklarla doğrulanmaktadır: Çin Danxiası kırmızı kumtaşı üzerinde gelişen ve dik uçurumlarla ayırt edilen bir yer şekilleri manzarasıdır; ayrıca Ağustos 2010'da Dünya Mirası ilan edilmiştir. En güçlü çeldirici D şıkkıdır; çünkü ilk iki yargı doğru olsa da üçüncü yargı da doğrudur ve kapsam dışı bırakılamaz.
7. Doğru cevap Çin Danxiası'dır; çünkü kırmızı kumtaşı üzerinde gelişen ve dik uçurumlarla karakterize edilen, Ağustos 2010'da Dünya Mirası ilan edilen yer şekli budur. En güçlü çeldirici E'dir; Everest Tepesi de çok bilinen bir yer şeklidir ancak yükseklik bilgisiyle tanınan bir dağdır, bu morfolojik ve UNESCO ipuçlarına uymaz.
8. Kırmızı kumtaşı, dik uçurumlar ve Ağustos 2010 tarihi birlikte Danxia yer şekillerini tanımlar. Karst topoğrafyası, peribacaları, mantar kaya ve kumul başka jeomorfolojik şekillerdir; ancak verilen ayırt edici niteliklerin tamamını birlikte karşılamaz. En güçlü çeldirici C'dir; çünkü peribacaları da özgün bir yer şeklidir, fakat kaya türü ve morfolojik özellikler bakımından burada anlatılan topluluk değildir.
9. Everest Tepesi'nin 8.850 metre gibi çok büyük bir yükseltiye sahip olması, dağların çok yüksek yükseltilere ulaşabilen yer şekilleri olduğunu gösterir. En güçlü çeldirici E seçeneğidir; çünkü dağlık bölgelerde yaşayanların oranı düşük değil, aksine yalnızca yüzde 10'dur, bu nedenle çoğunluk oluşturduğu söylenemez.
10. Rüzgârın kurak ve yarı kurak bölgelerde biriktirdiği kum tepelerine kumul denir; bu yüzden doğru cevap A'dır. B seçeneği dağ oluşumunu, D seçeneği magmanın yüzeye çıkıp birikmesini anlatır; kurulumla uyumsuz.